

5 augustus 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. J.A. de Clerck, advocaat te Amersfoort

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
(tijdens zijn leven) lid van de Nederlandse delegatie van de Paters van de Heilige Harten (ss.cc.).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 april 2014. Op 22 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal van de Nederlandse delegatie van de Paters van de Heilige Harten (ss.cc.).

Op 10 juli 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. J.A. de Clerck.

Namens de Congregatie zijn verschenen [naam], Provinciaal van de Nederlandse delegatie van de Paters van de Heilige Harten (ss.cc.) en de heer [naam], lid van de Nederlandse delegatie van de Paters van de Heilige Harten (ss.cc.).

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in mei 1968 op 12-jarige leeftijd tijdens een driedaagse voorbereiding op het Heilig Vormsel misbruikt door [aangeklaagde]. Klaagster zat ten tijde van het misbruik in de zesde klas van de lagere school: de [naam]school te [plaats]. Ter voorbereiding van het Heilig Vormsel dat klaagster zou ondergaan op deze school, werd er een driedaagse voorbereiding gehouden. [Aangeklaagde] leidde deze voorbereiding.

Op de derde dag van de voorbereiding op het Heilig Vormsel had klaagster met haar klas (6 jongens en 1 meisje) eerst seksuele voorlichting gehad door [aangeklaagde] en een film gekeken over seksuele voorlichting. Dit vond allemaal plaats op de school van klaagster. Na

de seksuele voorlichting zijn ze op de fiets naar een natuurgebied gereden, iets buiten [plaats]. Klaagster zat met haar klasgenootjes in een kring op de grond, en [aangeklaagde] begon vragen te stellen over de film die ze hadden gezien en over zoenen. Daarna stelde hij voor om verstoppertje te gaan spelen. Klaagster is met hem meegelopen naar de bosrand. Toen [aangeklaagde] plotseling wegliep wilde klaagster met hem meelopen omdat ze niet alleen wilde zijn, maar aangeklaagde zei dat dat ze moest wachten, want hij moest plassen. Toen aangeklaagde terug kwam van het plassen, had hij zijn piemel uit zijn broek en liep op die manier op klaagster af. Klaagster schrok hiervan en werd nerveus. Ze dacht dat hij vergeten was zijn piemel terug in zijn broek te stoppen en wist niet hoe ze dit tegen hem moest zeggen. Ondertussen kwam aangeklaagde steeds dichterbij klaagster. Het laatste beeld dat klaagster hiervan heeft is dat ze op de grond lag en hij boven haar stond, met nog steeds die ontblote piemel. Hoe ze op de grond terecht is gekomen weet ze niet meer en wat er daarna is gebeurd weet ze ook niet. Wel weet ze dat ze tegenwoordig soms moeite heeft met het doorslikken van medicijnen, waardoor ze denkt dat er mogelijk iets orals is gebeurd, maar ze herinnert zich dit niet.

Een ander moment dat ze zich kan herinneren is dat zij nog steeds in het bos, op de grond lag met een jongen uit haar klas naast zich. De rest van de groep en aangeklaagde stonden om hen heen. Klaagster moest met deze jongen spelen dat zij grote mensen waren die naast elkaar in bed lagen. Iedereen moest hier om lachen. Klaagster lachte dus ook maar mee, maar leuk vond ze het allerminst.

2.2. Na het seksueel misbruik heeft klaagster veel klachten gehad, waaronder o.a. duizeligheid. Klaagster heeft het gebeuren nooit aan haar ouders durven te vertellen. Dit is niet een bewuste keuze geweest, maar het gebeuren heeft ze zover weggestopt dat klaagster er zich lange tijd niet meer bewust van was dat het was gebeurd.

Wel is klaagster gedurende haar leven bang voor aanraking, bang voor seksueel contact, altijd gespannen, en is ze bang voor het donker en bang als ze geluid achter haar hoort. Daarnaast heeft klaagster, als er iemand achter haar loopt, altijd een vlucht- of vechthouding en een hoge en oppervlakkige ademhaling (ze heeft ook jarenlang last gehad van hyperventilatie).

2.3. Met dit klaagschrift wil klaagster erkenning van hetgeen haar in de jonge jaren van haar leven is aangedaan en een gegrondverklaring van de klacht, zodat zij haar recht op schadevergoeding te gelde kan maken.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij schrijft dat hij zelf in 11 februari 2011 een melding heeft gedaan bij de Commissie Deetman naar aanleiding van een klacht van een vader van een meisje dat door aangeklaagde zou zijn misbruikt. De zaak is in 2006 geëindigd met een vaststellingsovereenkomst waarbij aan de Congregatie finale kwijting is verleend.

Hij schrijft verder dat de klager in die zaak voorts had gemeld dat aangeklaagde al twee maal eerder was overgeplaatst vanwege geconstateerd seksueel misbruikt.

Hij stelt dat, hoewel geen concrete aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde bij klaagster, duidelijk is dat aangeklaagde zich vaker schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.

Hij concludeert dat hij niet anders kan dan aannemelijk achten dat hier sprake is geweest van seksueel misbruik. Hij biedt namens de Congregatie zijn oprechte verontschuldigen aan voor hetgeen aanklaagde klaagster heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer achtenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde met zijn blote penis op klaagster is afgelopen en dat hij vervolgens met zijn, nog steeds ontblote penis, boven haar heeft gestaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door een eerdere melding van seksueel misbruik door aangeklaagde bij de Commissie Deetman (zoals door de Provinciaal in zijn reactie is gesteld) en vindt haar verklaring steun in de verklaringen van haar echtgenoot, van haar broer en zijn vrouw en van een goede vriendin aan wie zij (in alle gevallen reeds meer dan tien jaren geleden) haar verhaal vertelde.

Voor een verdergaand seksueel misbruik, dat ook de Klachtencommissie niet ondenkbaar acht, zijn echter onvoldoende objectieve feiten en omstandigheden gebleken om dat aannemelijk te verklaren.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen. De Klachtencommissie merkt daarbij op dat hoewel, het om één incident gaat, dit voor klaagster zeer kwetsend moet zijn geweest. Met name nu aangeklaagde klaagster na het seksueel misbruik in het bos, in dit zelfde bos met een jongen moest spelen dat ze 'naast elkaar in bed lagen, zoals grote mensen dat doen'. In het licht van wat daarvoor was gebeurd, moet dit voor klaagster een extra kwetsende en traumatiserende ervaring zijn geweest, nu herhaling de gevolgen van seksueel misbruik verergert.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan

klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal van de Nederlandse delegatie van de Paters van de Heilige Harten (ss.cc.) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 augustus 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, Dr. P.J.A. van Panhuis en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.